

Utbildningsdepartementet

Yttrande över promemorian
Elever i grundskolan, specialskolan, sameskolan och
gymnasieskolan ska lättare få läsa i snabbare takt och på en
högre nivå Dnr 2022/02568

Statens institutionsstyrelse, SiS bedriver individuellt anpassad tvångsvård med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). SiS ansvarar också för verkställigheten av sluten ungdomsvård enligt lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU), samt tar också ta emot barn, ungdomar och klienter för frivillig vård enligt bestämmelserna i socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

SiS bedriver skola på samtliga särskilda ungdomshem. Verksamheten bedrivs som en särskild utbildningsform i enlighet med 24 kap. 8-9 §§ i skollagen (2010:800). Av bestämmelserna framgår att utbildningen för skolpliktiga ska motsvara utbildning i grundskola eller i förekommande fall grundsärskola, specialskola medan den för icke skolpliktiga ska motsvara sådan utbildning som erbjuds i gymnasieskolan respektive gymnasiesärskolan. SiS bedriver idag inte utbildning motsvarande vuxenutbildning, varför SiS har lämnat en hemställan till Socialdepartementet för att påtala behovet av ändring i lagstiftningen avseende den möjligheten. Vid SiS institutioner placeras återkommande ungdomar som saknar pågående gymnasieutbildning men som passerat åldersgränsen för att påbörja en gymnasieutbildning.

De förslag som lämnas i promemorian omfattar inte SiS skolverksamhet. SiS bör som huvudman för utbildning motsvarande övriga skolväsendet inkluderas i utvecklingsinsatser av relevans för SiS verksamhet.

SiS synpunkter på de förslag som lämnas i promemorian

Förslag om fjärrundervisning kapitel 4.4 och entreprenad kapitel 4.5

Förslagen om fjärrundervisning innebär att införa bestämmelser i skollagen och skolförordningen som medger att huvudmannen anordnar fjärrundervisning utan de vanliga begränsningarna. Idag tillåts fjärrundervisning endast användas om vissa grundläggande villkor är uppfyllda, t.ex. om det för viss undervisning inte finns någon lärare inom huvudmannens skolenhet som uppfyller kraven på legitimation undervisningen.

Förslaget om entreprenad syftar till att göra det möjligt för fler elever i grundskolan, specialskolan och sameskolan att i enlighet med vad som föreslås i avsnitt 4.2 läsa gymnasieämnen. Promemorian föreslår att uppgifter som avser undervisning i sådana ämnen bör få överlämnas på entreprenad till en huvudman för en gymnasieskola. Förslagen om fjärrundervisning och entreprenad bedöms bidra särskilt till att elever med funktionsnedsättning lättare kan studera på en högre nivå om de på grund av sin funktionsnedsättning har svårt att delta i den ordinarie undervisningen. Statens institutionsstyrelse har i uppdrag att bedriva undervisning i enlighet med särskolans läroplan på både grundskole- och gymnasienivå och berörs därmed av dessa förslag.

Förslag om att stödjande insatser ska riktas till flera olika personalkategorier inom skolan kapitel 6.1

Det är av betydelse att de genomförande-, stöd- och kompetensutvecklingsinsatser för högpresterande och särbegåvade elever som Skolverket föreslås ansvara för, omfattar samtliga berörda skolformer. Konsekvensen skulle annars bli att personal som arbetar i skolverksamheten inom SiS försorg, får sämre förutsättningar än annan skolpersonal att anordna och genomföra en anpassad utbildning för dessa elever.

Förslagen kan ha positiv påverkan på det integrationspolitiska målet och målet för regeringens politik mot segregation kapitel 9

Promemorian tar upp att utformningen av utbildning och undervisning påverkar nyanlända elevers möjligheter att uppnå goda kunskapsresultat och fullfölja sin skolgång. Detta är elever som ofta återfinns inom SiS skolverksamhet. Vidare omnämns att nyanlända elever eller elever som har gått kort tid i svensk skola, kan ha svårigheter i många skolämnen på grund av brister i svenska språket. Samtidigt kan dessa elever av olika anledningar ha kommit långt i vissa ämnen. I promemorian framhålls att de förslag som lyfts fram, kan innebära att elever får större utmaningar och möjligheter till kunskapsutveckling i ämnen där svenska språket är av mindre betydelse, vilket kan bidra till att främja elevernas lärande och kunskapsresultat genom att ge dem rätt förutsättningar att lyckas med sina studier. Detta beskrivs i promemorian kunna bidra att på längre sikt stärka dessa elevers förutsättningar för etablering på arbetsmarknaden och integration i samhället.

Det är en viktig aspekt att ta hänsyn till för att bidra till att placerade barn och ungas förutsättningar för en väl anpassad utbildning som kan bidra till goda studieresultat och framtidsval.

Ekonomiska konsekvenser kapitel 9

Förslagen till förändringar i lag och förordning ska visa på nya tänkbara frivilliga tillvägagångssätt att använda och därmed ge ökade möjligheter att uppfylla befintliga skyldigheter. Promemorians förslag innebär inte några obligatoriska uppgifter som kräver finansiering, men ska ge omnämnda aktörer bättre möjligheter att möta högpresterande och särbegåvade elever med en väl anpassad undervisning, vilket även de elever som studerar inom SiS bör omfattas av ur ett likvärdighetsperspektiv.

SiS har utifrån sitt uppdrag inga övriga synpunkter på de förslag och bedömningar som framkommer i promemorian.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Elisabet Åbjörnsson Hollmark. I den slutliga handläggningen har deltagit, HR-direktören Robert Stenbom, ekonomi- och planeringsdirektören Anna Sandahl, utvecklingsdirektören Annika Eriksson och enhetschefen Anita Andersson. Föredragande har varit utredaren Helena Ekholm.

Elisabet Åbjörnsson Hollmark

Helena Ekholm

Kopia

SiS centrala ledningsgrupp
Institutionschefer
Registratorer
HK-chefer
Företrädare för arbetstagarorganisationerna
SiS centrala huvudskyddsombud